

w sprawie oceny programowej kierunku filologia germańska prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku filologia germańska prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia germańska osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_UW określone dla studiów pierwszego stopnia, pomijają np. aspekt złożoności formułowanych i rozwiązywanych problemów oraz wykonywania zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych, bo odnoszą się tylko do typowych sytuacji profesjonalnych. Niektóre ogólne efekty uczenia się są powiązane z kilkoma charakterystykami PRK, np. efekt K_W07 dla studiów pierwszego stopnia – „ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu wybranej specjalności, tj. teorii przekładu, dydaktyki i metodyki oraz działalności pedagogicznej lub biznesu

i gospodarki”, który ma odpowiadać charakterystyce w kategorii wiedza P6S_WG i w kategorii umiejętności i P6S_UK. Taka praktyka skutkuje uogólnianiem charakterystyk PRK oraz pomijaniem części uwzględnionych w nich kompetencji. Analogiczne nieprawidłowości występują także na studiach drugiego stopnia.

W odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego Uczelnię poinformowała o utworzeniu zespołu, który dokona przeglądu kierunkowych efektów uczenia się i przedłoży rekomendacje dotyczące przeprowadzenia działań naprawczych. Ich rezultaty będą możliwe do oceny po zakończeniu tego procesu.

2. Efekty uczenia się nie porządkują zakresów wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany i wiedzy wobec nich kontekstowej.

Ogólne efekty uczenia się powiązane z charakterystyką PRK o kodzie P6S_WG odnoszą się do dyscyplin, do których kierunek nie został przyporządkowany: do pedagogiki i do dyscyplin właściwych dla obszaru biznesu i gospodarki, co jest niewłaściwe, ponieważ charakterystyka ta odnosi się do wiedzy w dyscyplinach stanowiących podstawy teoretyczne kierunku, czyli tych, do których kierunek został przyporządkowany. Wiedza z zakresu pedagogiki czy biznesu i gospodarki stanowi inne uwarunkowania działalności zawodowej właściwej dla kierunku, odpowiadającą charakterystyce o kodzie P6S_WK. Co więcej efekty uczenia się zakładają, że studenci osiągną np. zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu wybranej specjalności, tj. teorii biznesu i gospodarki, choć dyscypliny naukowe, których przedmiotem badania jest biznes i gospodarka nie stanowią podstaw teoretycznych filologii. Jednocześnie w efektach uczenia się pominięte zostały zagadnienia zakresie lingwistyki dyskursu, lingwistyki języków specjalistycznych i komunikacji specjalistycznej. Efekty uczenia się nie porządkują zakresów wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek w powiązaniu z charakterystyką P6S_WG i innych stanowiących ich kontekst dyscyplinach i zakresach wiedzy związanych z różnymi uwarunkowaniami działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Analogiczne nieprawidłowości występują także na studiach drugiego stopnia.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię poinformowała o utworzeniu zespołu, który dokona przeglądu kierunkowych efektów uczenia się i przedłoży rekomendacje dotyczące przeprowadzenia działań naprawczych. Ich rezultaty będą możliwe do oceny po zakończeniu tego procesu.

3. Efekty uczenia się nie opisują w sposób w trafny, specyficzny i zrozumiały zakresu uzyskiwanych na kierunku kompetencji.

Ogólne efekty uczenia się są nadmiernie rozbudowane łącząc w sobie zbyt wiele różnorodnych kompetencji, jak np. efekty określone dla studiów pierwszego stopnia K_W08: „ma wiedzę o powiązaniach filologii germańskiej z pokrewnymi naukami humanistycznymi i społecznymi. Ma podstawową wiedzę o uczestnikach działalności kulturalnej, oświatowej i biznesowo-gospodarczej, a także zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości” lub W14: „rozumie kwestię różnorodności źródeł informacji, rozumie kompleksowość natury języka, jego złożoności, ze sposobów funkcjonowania języka w różnych zakresach komunikacji oraz zmienności historycznej znaczeń w języku niemieckim”. Nie jest jasne np. po co filologowi wiedza o uczestnikach działalności kulturalnej, oświatowej i biznesowo-gospodarczej, nie jest jasne, co oznacza zwrot „uczestnik działalności” i w końcu nie jest jasne, dlaczego ta wiedza

została powiązana w jednym efekcie z wiedzą o powiązaniach filologii germańskiej z pokrewnymi naukami humanistycznymi i społecznymi.

Efekty uczenia się określone dla zajęć nie są dostatecznie szczegółowe, jednoznaczne i specyficzne, np. dla zajęć służących kształtowaniu umiejętności komunikowania się w „sytuacjach profesjonalnych” lub dla zajęć specjalnościowych zakładają umiejętności posługiwania się pojęciami literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz stosowania reguł poprawności językowej w typowych sytuacjach zawodowych, nie precyzując „sytuacji profesjonalnych” czy zawodów. Efekty uczenia się dla zajęć nie opisują zakresu osiąganych kompetencji, lecz okazjonalnie odwołują się do treści programowych, np. poprzez użycie sformułowania „w obszarze treści programowych”, „w zakresie omówionej tematyki”. Tak więc treść efektu jest *de facto* niedookreślona i ulega zmianie w wyniku zmiany treści, podczas gdy to treści powinny zależeć od założonego efektu i prowadzić do jego osiągnięcia. Niektóre efekty uczenia się zdefiniowane dla zajęć są niemożliwe do osiągnięcia, np. w treści efektu określonego dla zajęć *przekład tekstów literackich* na pierwszym stopniu studiów sformułowane jest oczekiwanie dotyczące przygotowania publikacji: bierze udział w komunikacji społecznej w roli tłumacza (także poprzez własne publikacje) (K_K01)”; tymczasem jako efekt z zakresu kompetencji społecznych powinien dotyczyć gotowości studenta do uczestnictwa w takiej komunikacji.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała o utworzeniu zespołu, który dokona przeglądu kierunkowych efektów uczenia się i przedłoży rekomendacje dotyczące przeprowadzenia działań naprawczych oraz o zobowiązaniu pracowników do usunięcia nieprawidłowości w odniesieniu do szczegółowych efektów uczenia się dla zajęć w cyklu kształcenia 2023/2024 i 2024/25. Uczelnia dołączyła skorygowane karty dla przykładowo przywołanych w raporcie zajęć. Działania te nie mogą być jednak skuteczne bez uprzedniego wprowadzenia zmian w ogólnych efektach uczenia się. Podjęcie ich na tym etapie oznacza powielenie nieprawidłowości zdiagnozowanych w odniesieniu do efektów ogólnych, bo ocena szczegółowych efektów uczenia się może być przeprowadzona tylko w powiązaniu z nimi. Ponadto podejmowane punktowo zmiany działania naprawcze co do zasady nie korelują z innymi elementami programu studiów, takimi jak np. dobór treści programowych, czy metod weryfikacji efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Kryteria rekrutacji na studia drugiego stopnia nie zapewniają kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się.

Zasady rekrutacji na kierunek filologia germańska dopuszczają kandydatów, którzy nie posiadają w zaawansowanym stopniu wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, która powinna być pogłębiona na studiach drugiego stopnia.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do sedna zarzutu, lecz poinformowała, że podejmie decyzję o uzupełnieniu procedur rekrutacyjnych o weryfikację wiedzy i umiejętności kandydata z obszaru literaturoznawstwa i językoznawstwa po zbadaniu wpływu takich dodatkowych kryteriów na liczbę potencjalnych zainteresowanych studiami, przy czym studia te nie zawsze są uruchamiane.

W odniesieniu do kryterium 9:

1. Brak kompleksowej, zgodnej z potrzebami kandydatów informacji o studiach.
Kandydaci na studia nie są informowani o tym, że uruchomienie oferowanych na kierunku specjalności warunkowane jest liczbą chętnych studentów.
Zespół oceniający sformułował w tym zakresie rekomendację, przy czym Prezydium PKA mając na uwadze, że studia drugiego stopnia nie zawsze są uruchamiane, uznał, że informacja dla kandydatów na studia pierwszego stopnia, którzy chcą uzyskać kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela i w związku z tym muszą ukończyć studia pierwszego i drugiego stopnia, pomijająca wzmiankę o ryzyku nieuruchomienia studiów drugiego stopnia, nie jest kompletna i jest niezgodna z ich potrzebami. Uczelnia informuje jedynie, że aby uzyskać kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela, należy ukończyć studia na kierunku filologia germańska na obu poziomach.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Niepełne wdrożenie uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia w ramach działań naprawczych podjętych po ocenie PKA.
W Uczelni zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, które jednak wobec kierunku nie okazały się skuteczne, co poskutkowało sformułowaniem w raporcie zespołu oceniającego propozycją oceny dla kryteriów 1, 2 i 3 – kryterium spełnione częściowo.
W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła skuteczne działania naprawcze umożliwiające podniesienie oceny w kryterium 2 oraz uznanie za spełnienie zaleceń związanych z nieprawidłowościami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela. Jednocześnie Uczelnia podjęła działania naprawcze w odniesieniu do efektów uczenia się, które jednak nie mają systemowego charakteru.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się pełne dostosowanie założonych dla kierunku efektów uczenia się do wymagań określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji.
2. Zaleca się uporządkowanie w efektach uczenia się zakresów wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany i wiedzy wobec nich kontekstowej.
3. Zaleca się zapewnienie w efektach uczenia się trafnego, specyficznego i zrozumiałego opisu uzyskiwanych na kierunku kompetencji.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się określenie zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia zapewniających kandydatów o kompetencjach na 6 poziomie PRK w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek.

W odniesieniu do kryterium 9:

1. Zaleca się zamieszczenie dla kandydatów na studia pierwszego stopnia w przypadku przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela rzetelnej informacji o możliwościach dalszego kształcenia.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się naprawczo skuteczne wdrożenie na kierunku systemu zapewniania jakości kształcenia.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku filologia germańska na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2026/2027.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej